

Adroddiad ar waith y Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion Bregus

2014/15

1. Cyflwyniad

- 1.1. Bydd yr aelodau yn ymwybodol bod y Cyngor yn rhoi blaenoriaeth uchel i'r maes diogelu ac wedi ei gynnwys eto eleni o fewn y Cynllun Strategol. Bydd yr aelodau hefyd yn ymwybodol bod Panel Strategol Diogelu (Plant ac Oedolion Bregus) wedi ei sefydlu ar gyfer rhoi sicrwydd i'r Cabinet a'r Cyfarwyddwr Statudol o effeithiolrwydd ein trefniadau diogelu ac amddiffyn fel Cyngor.
- 1.2. Bwriad yr adroddiad hwn felly yw ceisio rhoi trosolwg o waith y Panel am y flwyddyn 2014/15 ynghyd a chrynhai barn arolygwyr allanol ar ein trefniadau. Yn ogystal â hyn, byddwn hefyd yn crynhai er gwybodaeth ein bwriad o ran 2015/16.
- 1.3 Cadeirydd y Panel yw'r Cynghorydd Mair Rowlands a mae hi'n cael ei chefnogi gan Morwena Edwards sef Cyfarwyddwr Statudol sydd a chyfrifoldeb am y maes diogelu. Yn ogystal mae'r Cynghorydd Gareth Roberts a'r Cynghorydd Gareth Thomas yn aelodau o'r panel oherwydd eu dyletswyddau yn y meysydd oedolion a phlant. O ran swyddogion, mae sawl Pennaeth yn aelodau o'r Panel (megis Addysg, Oedolion Iechyd a Llesiant, Plant a Chefnogi Teuluoedd a Chefnogaeth Gorfforaethol) ac mae'r swyddog monitro hefyd yn aelod o'r panel.
- 1.4 I gefnogi gwaith y Panel mae Grŵp Gweithredol yn bodoli. Pwrpas y Grŵp hwn yw gweithredu y rhaglen waith a hefyd ymdrin â materion gweithredol. Mae aelodaeth y Grŵp yn cynnwys pencampwr diogelu o bob adran o'r Cyngor. Mae Cadeirydd y grŵp Gweithredol hefyd yn aelod o'r Panel Strategol.
- 1.5 Prif ffocws y trefniadau uchod yw sicrhau bod gweithdrefnau corfforaethol diogelu y Cyngor yn effeithiol ac yn gadarn. Mae trefniadau eraill yn bodoli, megis y Byrddau Diogelu Rhanbarthol ar gyfer Plant ac Oedolion Bregus, ar gyfer ymdrin â materion arbenigol y maes. Mae'r Byrddau hyn yn statudol ac yn gweithredu ar draws asiantaethau, gyda chyfrifoldebau penodol a chyfreithiol. Mae gan y Cyngor gyfrifoldeb i gyfrannu at y trefniadau llywodraethu hyn yn rhanbarthol ac yn isranbarthol, ac o bryd i'w gilydd bydd angen addasu trefniadau corfforaethol y Cyngor er mwyn adlewyrchu argymhellion y Byrddau Rhanbarthol.
- 1.6 Ein bwriad fel Panel Strategol yw sicrhau ein bod yn adrodd yn gyson i'r Cabinet ynglŷn â chynnydd y maes hwn, gan gynnig lle bo angen argymhellion ar gyfer gwella. Yn dilyn yr adroddiad hwn, rhagwelir y bydden yn adrodd mewn cylch rheolaidd i'r Cabinet yn unol a'r trefniadau adrodd ar berfformiad - gan hefyd gyflwyno adroddiad blynyddol bob mis Mai.

2. Rhaglen Waith

2.1 Mae'r Panel Strategol wedi bod yn gyfrifol am weithredu rhaglen waith gynhwysfawr. Rhoddir ddiweddariad yn y tabl isod o'r hyn sydd wedi ei gyflawni rhwng Ebrill 2014 a Mawrth 2015.

	Maes Gwaith	Gweithred/Canlyniad
1	Sicrhau dealltwriaeth o weithdrefnau a pholisïau diogelu corfforaethol o fewn y Cyngor	Ers sefydlu'r Panel ym mis Tachwedd 2012, mae'r polisïau adrannol a chorfforaethol wedi eu hadolygu yn flynyddol. Mae hyn yn cynnwys holl adrannau'r Cyngor yn ail ymweld â'r trefniadau a thrwy eu rheolwyr dynodedig yn sicrhau bod dealltwriaeth o'r trefniadau yn wybyddus i staff.
2	Sicrhau ymwybyddiaeth a chydymffurfiad o'r Polisi a Chanllawiau Diogelu Plant ac Oedolion Bregus Corfforaethol	Bu i bob rheolwr dynodedig ddechrau ar gyfres o gyfarfodydd gyda timau unigol o fewn eu hadran er mwyn codi ymwybyddiaeth o gynnwys y polisïau corfforaethol ac adrannol - a darparwyd nodiadau briffio i'r rheolwyr hynny er mwyn hwyluso'r gwaith. Cynhyrchwyd posteri sy'n hyrwyddo'r neges bod diogelu plant ac oedolion bregus yn gyfrifoldeb i bawb a dosbarthwyd copïau o'r poster hwnnw i bob man gwaith o fewn y Cyngor gyda chyfarwyddyd clir eu bod i'w harddangos mewn mannau amlwg ar y safle. Ategwyd y neges hwnnw mewn taflen wybodaeth a dosbarthwyd "cardiau busnes" ar draws holl adrannau'r Cyngor, sydd yn nodi'r un rhif ffôn newydd a sefydlwyd ar gyfer adrodd ar bryderon yn ymwneud a diogelu plant a/neu oedolion bregus.
3	Darparu hyfforddiant diogelu ar gyfer aelodau, staff a rheolwyr	Cynhaliwyd naw gweithdy gyda swyddogion ac Aelodau etholedig er mwyn codi ymwybyddiaeth a sicrhau gwell dealltwriaeth o'r disgwyliadau a wneir o bob swyddog ac Aelod yn y maes hwn. Sefydlwyd pecyn e-ddysgu ar ddiogelu ym maes plant a chwblhawyd pecyn e-ddysgu, sydd eto i'w ryddhau, ym maes oedolion bregus. Bu i rai rheolwyr dynodedig fynychu sesiynau hyfforddi allanol mwy arbenigol ac mae cynlluniau i sicrhau bod cynulleidfa ehangach yn derbyn yr hyfforddiant hwnnw yn ystod 2015/16.
4	Cymeradwyo, dosbarthu a sicrhau ymwybyddiaeth o bolisïau a chanllawiau diogelu'r gwasanaeth addysg	Adolygwyd Polisi Diogelu'r Adran yn un ôl a'r arferiad blynyddol. Bwriedir adolygu polisïau a chanllawiau maes diogelu a'u perthnasu i gwestiynau allweddol Estyn.
5	Sicrhau awdit blynyddol annibynnol o ansawdd gweithdrefnau diogelu ac amddiffyn plant mewn ysgolion	Ysgolion yn cyflwyno adroddiad blynyddol i sylw'r cyrff llywodraethol yn flynyddol. Gwaith pellach wedi cychwyn ac amserlen gweithredu wedi ei chytuno gyda'r ysgolion parthed gofynion Estyn yn y maes.

6	Sicrhau awdit blynyddol annibynnol o ansawdd gweithdrefnau diogelu ac amddiffyn plant ac oedolion bregus ar draws adrannau a gwasanaethau, drwy samplu gweithdrefnau gweithredol diogelu	Cwblhawyd awdit annibynnol yn ystod Hydref 2014 er mwyn mesur lefel ymwybyddiaeth a dealltwriaeth staff ar draws y Cyngor o'r hyn a geisir ei gyflawni yn y maes hwn. Roedd cynnal yr awdit yn cynnwys ymweld â staff mewn ugain lleoliad gwahanol, cyfweld pob rheolwr dynodedig a Chadeirydd y Panel Strategol yn ogystal ag adolygu'r polisïau a'r rhaglen waith. Adroddwyd bod enghreifftiau da o'r polisi ar waith ond bod angen canolbwyntio ar sicrhau bod y negeseuon yn cael eu cyfleu yn effeithiol i weithwyr teithiol ar draws y Sir. Nodwyd tair elfen o'r Polisi corfforaethol sy'n pery pryder i rai gweithwyr, sef y gofyn i weithredu tu hwnt i swyddogaethau gwaith, pryder ynglŷn â gwneud cyhuddiad ar gam a diffyg dealltwriaeth am faterion yn ymwneud a gorfod gweithredu fel tyst.
7	Sicrhau fod y flaenoriaeth i faes diogelu plant ac oedolion bregus yn cael ei hadlewyrchu yng Nghynllun Strategol y Cyngor	Mae'r maes gwaith diogelu wedi ei gynnwys o fewn y Cynllun Strategol eisoes ac wedi parhau yn flaenoriaeth yn dilyn adolygiad yn ystod 2015. Mae rhaglen waith arfaethedig bellach wedi ei gytuno. Mae'r rhaglen waith yn cynnwys rhoi sylw pellach i faterion corfforaethol, maes addysg, maes plant o ran ecsploetio plant yn rhywiol a maes oedolion o ran argymhellion y Comisiynydd Pobl a Hŷn ac argymhellion Winterbourne.
8	Aelodau Arweiniol yn derbyn tystiolaeth o berfformiad corfforaethol / trawsadrannol y cyngor parthed materion diogelu plant ac oedolion bregus	Fel rhan o'r Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion Bregus mae'r Aelodau Arweiniol yn derbyn diweddariad o gynnydd yn erbyn cynllun gwaith corfforaethol a hefyd materion o bwys adrannol.
9	Cefnogi swyddogaethau a dyletswyddau'r Cyfarwyddwr Statudol o fewn y Cyngor	<p>Mae gwaith diogelu plant ac oedolion bregus yn rhan o ofyniad statudol y Cyfarwyddwr Statudol ond yn ddyletswydd ar y Cyngor yn ei gyfarwydd. Mae gwaith y Panel Strategol yn dangos cefnogaeth y corff ac adrannau ar draws y Cyngor i'r dyletswyddau hyn. Mae Adroddiad y Cyfarwyddwr Statudol yn cael ei gyflwyno yn flynyddol i'r Cyngor Llawn, a gwnaethpwyd hyn eleni yng Ngorffennaf 2015. Mae'r adroddiad hwn yn ogystal yn ffordd o gefnogi y swyddogaeth sydd gan y Cyfarwyddwr. Eleni bu i'r Panel hefyd ychwanegu at y rhaglen gyfarfodydd eitem barhaol sydd yn rhoi y cyfle i aelodau'r Panel i gyflwyno unrhyw bryder neu wybodaeth sydd ganddynt at sylw'r Cyfarwyddwr. Mae hyn yn ychwanegol wrth gwrs i'r angen i wneud hynny ar fyrder os yw'n fater brys.</p> <p>Fel rhan o drefniadau y Cyfarwyddwr o ran trafod gyda Phenaethiaid Adran perthnasol, mae cyfarfod Tîm Statudol hefyd yn weithredol, lle mae'r Cyfarwyddwr yn cyfarfod gyda Phennaeth Oedolion Iechyd a Llesiant a Phennaeth Plant a Chefnogi Teuluoedd yn rheolaidd er mwyn trafod materion</p>

		gwasanaeth yn benodol.
10	Rhannu gwybodaeth am weledigaeth, blaenoriaethau a pholisïau'r Panel Diogelu	Mae gwaith y Panel wedi ei flaenoriaethu o fewn y Cynllun Strategol ac felly yn cael y sylw priodol o fewn gwaith y Cyngor.
11	Cryfhau'r cysylltiadau rhwng y Bwrdd Rhanbarthol Diogelu Plant ac y Bwrdd Rhanbarthol Diogelu Oedolion Bregus gyda gwasanaethau o fewn y Cyngor fel yn briodol	Mae'r Cyfarwyddwr ynghyd a Phennaeth Plant a Chefnogi Teuluoedd a Phennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant yn aelodau o Fyrddau Rhanbarthol Diogelu. Mae'r Pennaeth Plant a Chefnogi Teuluoedd yn cymryd rôl arweiniol efo mynychu'r ddau Fwrdd yma, fel y Pennaeth sydd yn arbenigo yn y maes diogelu. Mae'r Pennaeth Plant a Chefnogi Teuluoedd yn adrodd yn rheolaidd ar unrhyw fater sydd angen sylw'r Panel sydd wedi codi yn unrhyw un o'r ddau Fwrdd yma. Yn amlwg mae'r Cyfarwyddwr Statudol yn mynychu yn gyson ac yn derbyn gwybodaeth drwy y rhwydweithiau arferol. Mae rhaglen waith eleni, o ran cynnwys y maes 'ecsplotio plant yn rhywiol', yn enghraifft o'r cydberthynas sydd yn bodoli.
12	Sicrhau trefniadau effeithiol o gomisiynu neu rheoleiddio gwaith gyda phlant neu oedolion bregus gan asiantaethau allanol	Sefydlwyd Grŵp Tasg o 'fysg aelodau'r Panel Gweithredol, a swyddogion allweddol eraill, er mwyn adolygu ac ychwanegu arweiniad o fewn y Llawlyfr Caffael yng nghyswllt trefniadau comisiynu, rheoleiddio a monitro gweithgaredd asiantaethau allanol yn y maes hwn. Cymeradwywyd ffrwyth yr adolygiad ac mae'r arweiniad a ddatblygwyd yn awr yn ffurfio rhan o'r Llawlyfr Caffael corfforaethol.
13	Datblygu cronfa ddata gorfforaethol integredig ar gyfer cofnodi gweithgaredd staff y Cyngor o ran gweithio efo plant ac oedolion bregus	Sefydlwyd cronfa ddata ar gyfer cofnodi gwiriad cofnod troseddol pob cyflogai sy'n cyflawni swyddogaeth ple bo angen dadleniad o gofnod troseddol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Mae'r polisi corfforaethol yn nodi'r angen i adnewyddu'r gwiriad hwn pob tair blynedd ac mae'r gronfa ddata yn fodd o gynorthwyo rheolwyr ar draws y Cyngor i sicrhau dadleniad cyfredol ar gyfer pob gweithiwr perthnasol.
14	Sicrhau bod trefniadau a gweithdrefnau ar gyfer diogelu oedolion bregus yn sgil argymhellion adolygiad Winterbourne	Er i adroddiad gael ei gyflwyno i'r Panel Strategol ar y maes, barn y Cyfarwyddwr Statudol yw bod angen gwaith pellach ar y maes hwn. Mae wedi bod yn gyfnod heriol o fewn yr Adran Oedolion dros y flwyddyn 2014/15 oherwydd absenoldeb staff allweddol. Mae'r mater wedi ei flaenoriaethu at gyfer 2015/16 a bydd Pennaeth Oedolion, Iechyd a Llesiant yn arwain ar sicrhau bod y mater yn derbyn y sylw priodol.

3. Archwiliadau Allanol a'u derbyniwyd yn ystod y cyfnod

3.1 Trefniadau Diogelu Plant Awdurdodau Lleol (Swyddfa Archwilio Cymru)

Yn ystod y flwyddyn 2014 - 2015 cynhaliodd Swyddfa Archwilio Cymru archwiliad ar 'Drefniadau Diogelu Plant Awdurdodau Lleol'. Pwrpas yr archwiliad oedd canfod 'A yw trefniadau llywodraethu a rheoli'r Cyngor yn cynnig sicrwydd ansawdd bod plant yn cael eu diogelu?'. Mae'n debyg ei fod yn deg dweud fod canlyniad yr adolygiad yn bositif iawn ar y cyfan ond hefyd yn cynnig y gwelliannau i'r Cyngor eu hystyried. Y Panel Strategol Diogelu sydd yn gyfrifol am sicrhau fod y cynigion lleol yn cael eu hystyried yn fanwl, a gellir adrodd fod gweithredu yn barod wedi digwydd arnynt - ond bydd y Panel yn parhau i gadw golwg ar y datblygiadau. Mae'r adroddiad dan sylw yn rhan o Adolygiad Cenedlaethol 'Adolygiad o Drefniadau Diogelu Corfforaethol yng Nghynghorau Cymru' gyhoeddwyd ym Mehefin 2015. Mae'r Panel hefyd yn ystyried yr argymhellion cenedlaethol sydd wedi eu hamlygu yn yr adroddiad hwnnw.

3.2 Arolygaeth Gwaith a Gofal Cymdeithasol Cymru (Arolygaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol)

Yn ystod Ebrill a Mai 2014 cynhaliwyd archwiliad gan Arolygaeth Gwaith a Gofal Cymdeithasol Cymru (AGGCC) o drefniadau'r Cyngor i gynllunio gofal ar gyfer y plant a'r bobl ifanc hynny sydd fwyaf bregus ac sy'n arddangos ymddygiadau heriol allai eu gosod mewn perygl. Roedd yn gofyn a oedd ymarfer yn hyrwyddo gwranddo ar lais plant ac yn hyrwyddo gwell canlyniadau iddynt. Pennodd yr arolygwyr bod trefniadau sefydlog mewn lle yng Ngwynedd a disgrifiwyd y gweithlu fel un sefydlog gyda morâl uchel. Nodwyd rhai gwersi i'w dysgu a meysydd i'w datblygu yn ogystal â negeseuon cadarnhaol. Rhannwyd 10 canfyddiad o'r archwiliad gyda'r Panel Rhiantu Corfforaethol, Y Panel Strategol Diogelu Corfforaethol a Chabinet y Cyngor.

3.3 Adolygiad Lle i'w alw'n Gartref' (Comisiynydd Pobl Hŷn)

Yn dilyn cyhoeddi 'Lle i'w alw'n Gartref' sef adolygiad o safon gofal mewn Cartrefi Preswyl a Nyrsio yng Nghymru gan y Comisiynydd Pobl Hŷn, aethom ati i lunio rhaglen waith er mwyn cyfarch y disgwyliadau. Bellach cymeradwywyd y rhaglen waith gan y Comisiynydd ac mae'r uwch reolwyr yn sicrhau fod y gweithredu perthnasol yn digwydd. Roeddem yn hyderus fod monitro materion amlwg, megis meysydd fel iechyd a diogelwch, eisoes yn digwydd ond efallai yn llai hyderus ein bod yn monitro safon y gofal o bersbectif y defnyddiwr h.y. materion mwy meddal. Mae'r cynllun yma yn mynnu ein bod yn gwneud hynny a byddwn yn adrodd ar safon y cartrefi gofal a nyrsio yng Ngwynedd yn flynyddol. Mae bwriad ganddom i gyflwyno'r adroddiad cyntaf o'r fath yn y misoedd nesaf.

3.4 Adolygiad o Drefniadau Chwythu'r Chwiban (Swyddfa Archwilio Cymru)

Canolbwynt yr adolygiad oedd y meysydd canlynol: Polisi, Ymrwymiad, Gweithredu, Addysg a hyfforddiant, Ymwybyddiaeth, Llwyth Achosion a Polisi ar waith. Roedd canlyniad yr adolygiad yn bositif ond cynigwyd argymhellion ar gyfer gwella mewn nifer o'r meysydd uchod. Rhoddwyd

sylw penodol i arfer da yn y maes 'Addysg a hyfforddiant', gan nodi hefyd mannau amlwg lle gellir gwella.

3.5 Adroddiad Blynyddol (Arolygaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol)

Ar y 30 Hydref 2015, bu i ni dderbyn yn swyddogol Adroddiad Blynyddol ar berfformiad Gwasanaethau Cymdeithasol am y flwyddyn 2014/15. Bydd yr Adroddiad yma yn dod gerbron y Cabinet ym mis Rhagfyr eleni. Maent wedi cyfeirio at ein trefniadau diogelu o fewn yr adroddiad ac yn canmol y cynnydd sydd wedi ei wneud o ran trefniadau diogelu corfforaethol. Maent yn gweld yr angen i wella trefniadau diogelu oedolion bregus gan yr Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant ac mae'r gwaith hwn eisoes wedi ei adnabod gan y Pennaeth perthnasol, gyda chynllun gwaith yn cael ei thrafod gyda'r uwch swyddogion arbenigol.

4. Y bwriad wrth edrych ymlaen – 2016 ymlaen

4.1 Fel sydd wedi ei nodi gychwyn yr adroddiad hwn, mae'r Cyngor wedi blaenoriaethu ac uchafu'r maes Diogelu yn y Cynllun Strategol trwy sicrhau ei fod yn derbyn ystyriaeth trawsadrannol a sylw cyngor gyfan - yn hytrach na'i fod yn cael ei weld fel cyfrifoldeb rhai adrannau yn unig. Trwy adolygu'r Cynllun Strategol ym mis Gorffennaf eleni comisiynwyd tri prosiect trawsffurfiol yn y maes. Mae'r prosiectau hyn wedi eu comisiynu mewn ymateb i rai o'r heriau flwyddyn ddiwethaf (Gweler isod D1, D2 a D3). Mae'n debyg ei fod yn deg dweud ei bod wedi yn gyfnod anodd o ran achosion cymhleth a rhai sy'n hynod ddifrifol. Hyderai'r Panel Strategol fod y prosiectau isod yn targedu'r elfennau rheini sydd angen eu cryfhau a'u gwella. Mae natur y sialensiau a'r achosion diweddar yn golygu fod yn rhaid rhoi ffocws penodol i rai materion - gan sicrhau ein bod yn dysgu gwersi o achosion ac yn parhau i wella'n trefniadau.

4.2 D1 - Sicrhau perchnogaeth Cyngor cyfan i'r maes diogelu

Pwrpas y prosiect yw sicrhau fod perchnogaeth gorfforaethol i'r agenda diogelu a bod gweithredu yn effeithiol o ran diogelu plant ac oedolion bregus Gwynedd.

Erbyn diwedd Mawrth 2017 byddwn wedi:

- Adolygu polisiau a gweithdrefnau yn flynyddol
- Sicrhau bod trefniadau yn eu lle ar gyfer mesur effaith y trefniadau diogelu corfforaethol
- Cynnal sesiynau codi ymwybyddiaeth o'r maes a monitro eu heffaith
- Cynnal awdit blynyddol o gydymffurfiad gyda'r polisi
- Monitro trefniadau cytundebu (staff a darpariaethau) o ran diogelu gan gryfhau gweithdrefnau lle bo angen
- Sicrhau bod aelodau craffu yn ymwybodol o waith y Panel Strategol Diogelu

4.3 D2 - Diogelu plant a phobl ifanc

Pwrpas y prosiect yma yw gwella yn barhaus y trefniadau a diwylliant diogelu o fewn y maes plant a phobl ifanc. Erbyn diwedd Mawrth 2016, byddwn wedi:

Adolygu trefniadau'r Cyngor o ran ymateb i'r risg o Ecsploetio Plant yn Rhywiol (CSE) gan:

- Sicrhau fod trefniadau'r Cyngor yn cyd fynd â'r strategaeth ranbarthol sy'n cael ei datblygu'n aml asiantaethol
- Sicrhau fod y Cyngor, gymaint ag sydd bosib, yn deall y galw am wasanaeth, a thueddiadau CSE yng Ngwynedd
- Gwella dealltwriaeth ac ymwybyddiaeth unigolion a grwpiau allweddol o'r maes arbennig hwn gan gynnwys sut i adnabod arwyddion
- Gydabod bod y risg yn uwch i blant mewn gofal a gweithio gyda'r Panel Rhiant Corfforaethol ar geisio gwarchod y plant mwyaf bregus

Byddwn hefyd yn ystod 2015-16 yn cryfhau ymhellach weithdrefnau a diwylliant diogelu o fewn y maes Addysg drwy:

- Gynnal yr awdit blynyddol o drefniadau diogelu a llywodraethu o fewn yr adran ac o fewn ysgolion
- Greu rhaglen hyfforddiant i ddiwallu anghenion yr awdit blynyddol
- Weithredu rhaglen waith yn unol ag argymhellion yr awdit blynyddol ac ystyried hefyd unrhyw gyfleoedd i wella

4.4 D3 - Diogelu oedolion bregus

Pwrpas y prosiect yw anelu i wella yn barhaus y trefniadau a diwylliant diogelu o fewn y maes oedolion. Erbyn diwedd Mawrth 2016, fe fydd y prosiect yn benodol wedi ymateb i argymhellion Adroddiad Winterbourne a hefyd adroddiad y Comisiynydd Pobl Hŷn "Lle i alw'n gartref" gan:

- Ddatblygu ystod o wahanol ddulliau lle gall unigolion cael eu clywed
- Adnabod a oes defnydd addas o eiriolaeth a cheisio ymateb i unrhyw ddiffygion
- Ddarparu tystiolaeth bod y grwpiau corfforaethol yn gallu dangos eu bod yn gwranddo ar lais oedolion bregus

4.5 Rydym bellach wedi cadarnhau arweinyddion y prosiectau ac mae eu rhaglenni gwaith cychwynnol wedi eu cymeradwyo gan y Panel Strategol Diogelu ym mis Medi 2015.

4.6 Rydym angen gwella perchnogaeth aelodau a staff o'r maes diogelu, a gweithredu yn effeithiol o ran diogelu plant ac oedolion bregus Gwynedd. Bydd y tri prosiect yn ein galluogi i gyflawni hyn, ond bydd diogelu, wrth gwrs, yn faes blaenoriaeth barhaus i'r Cyngor, a byddwn yn parhau i adolygu a monitro tu hwnt i gyfnod y Cynllun Strategol.

5. Casgliad

- 5.1 Mae'r hyn gyflawnwyd y llynedd o ran y rhaglen waith yn amlygu gweithgarwch y Panel Strategol a'r Grŵp Gweithredol o ran y gwaith caled sydd wedi ei wneud o ran parhau i wella ein trefniadau diogelu ac amddiffyn yn gorfforaethol. Gyda'r archwiliadau allanol yn cynnig adborth bositif ar y cyfan maent hefyd yn amlygu elfennau y gellid eu gwella. Yn ogystal mae'r achosion penodol sydd wedi codi yn ystod y flwyddyn yn cynnig cyfleon i wella ac adolygu ein trefniadau. Bydd angen sicrhau fod y cyfleon rhain yn cael eu ymgorffori yn rhaglenni gwaith y prosiectau neu unedau perthnasol.
- 5.2 Mae'r Panel Strategol Diogelu Plant ac Oedolion Bregus yn ffyddiog fod y prosiectau sydd wedi eu comisiynu trwy'r Cynllun Strategol yn cynnig cyfleon rhagweithiol i wella ein trefniadau eto fyth ond yn ymateb hefyd i heriau sydd wedi codi.
- 5.3 Rhagwelir y bydden yn gweld ffrwyth y gwaith yma erbyn y tro nesaf fydd adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ym mis Mai.